

III/1

In Wien X 1870
imprint

3/8° 174

Prinzen Luitwicz
zina Luban Czopffirka
zob. Průvodník Dnibar

Drobný přinošk k žiwjenjopisej Handrija Zejlerja.

Podal dr. Józef Páta.

W literarnem wotdželenju knihownje Narodneho muzeja w Prazy (sign. 3 D 39) je zakhowany list H. Zejlerja, napisany K. A. Kocorej z Łaza do Ketlic dnja 29. 7. lět 1870. Wočišćam jón tu z přizwolenjom wubjerka Narodneho muzeja w Prazy, za čož wuprajam jemu wutrobný džak.

Zejleř je pisal na wulkim łopjenje. Na čolo swojeho lista je stajil baseň: „Wěšćenje pod lipu abo wotsudapolne žně“. Je to přeni načisk basnje, kotruž je Zejleř bórzy na to w Serbskich Nowinach (1870, str. 239) wotčišćal pod napismom „Wěšćenje pod lipu abo wotsudne žně“. W Mukowem wudaću Zhromadženych spisow Handrija Zejlerja namakamy ju w III. zwjazku 1888, na str. 295—6, wotpisanu ze Serbskich Nowin. Dokelž je Zejleř za čišć někotre přeměnenja činił, podam tu poslowje přeni tekst z muzejneho lista z přispomnjenjom wo přeměnenjach:

Wěšćenje pod lipu abo wotsudapolne žně.

N a n :

Kak krasnje zasy wonja
Na lipi kéničko!
Što, syno, sedlaš konja,
Mječ pasaš na bjedro?
Hdže chceš, hdyž lipa woła,
Za džewječ dnjow su žně?
Nam kosu klepaj znowa,
Klós kaže syćenje!

S y n :

Ach, nano, daj mi éahnyć
Do pola druheho,
Na wójnu dyrbju stanyć,
Kraj wóteny bróni so —
Mi žnjeński druhi kiwa

Wěnc wjele swjećiši,
Při brjohach Rhajnskoh' zliwa
Běd howri ryćeński.

N a n , m a é , b r a t ě a , s o t r y :

Ze sylzu wokošany
Čehń^{syno}
bratře k tvojim žnjam,
Čehń škitej poručany
Tym swjatym jandželam,
Hdžež tež će zemja nosy,
Za tebje wutroba
Tu wo dnjo, w nocy prosy,
Naš duch će wobdawa.

D ž ě d a w o w k a :

Tež ja běch wojak něhdy,
Lipsk naše znaje žně,
Jow bluzny, ranow slědy
Su česne swědčenje, —
Za česé a prawo džělaj,
Wšak Boha k troštej maš,
[: So poruč jom a spěwaj
Swój swjaty wótčenaš. :]

Variant: A hdyž dzeń horcy maš,
Čim nutrnišo spěwaj
Swój swjaty w.

N j e w j e s t a :

Kaž doľho žórła změje
Tam Rhajn a žołmow rój
A naš kraj žnje a syje —
Sym twoja a ty mój.
A njewidžu će zasy,
Maš smjercé ty sudženu,
Tam horka mamoj kwasy,
Mój wěnc tam přinjesu!

S y n :

Do bitwy truba trubi,
Wusk třělbow hižo rži —
Dha hamjeń, božmje, lubi,
Tu moji wutrobni,
My widžimy so zasy,
To kózda duša wěr
A rjeńše žně a časy
Syć budža swjaty měr!

Wjesni wobydlerjo pod lipu:
 My dowěrjamy hłosu
 So kruće twojemu,
 Smjéré mahaj z krwawej kosu,
 Bóh steji za prawdu;
 „Bóh móc a hnadu dawa“,
 Tak wyskać budžemy,
 „Viktoria a slawa,
 Měr zloty žnjeli smy!“

*

K swojej basni je Zejler tute słowa připisał:

„Drohi luby knježe a přećelo!

Před tem stejacy spěw poswjeću Wam jako sobuzačuwarja zaćišća, kotryž naše časy činja — što móhl njehnuty, němy wostać?

Připódlu Wam pak tež wozjewjam, zo sym z porjedženjom a dorunjanjom Jakuba a Khaty hotowy a nadźiwam so wašeje spokojnosće, dokelž někotre slabuški wuměrcował sym. Wotpisk budže Jordan wobstarać. Strowy Bohudžak sym, ale třepjetam na wukhód howrjaceje wójny.

Budžće luboznje postrowjeni ze všemi Wašimi!

Waš stary swěrný

H. Zejler.“*

Kaž baseń, myslena za kompoziciju, tak tež list stej zajimawy wothlós nutřkowneho zmyslenja Zejlerjoweho w dobje němsko-francowskeje wójny w l. 1870. Njetrjebam wosebje wujasnjować, zo je so Zejler čul jako sprawný němski staćan, štož je bórzy na to hišće z druhej basnju „Hněwnym Francózam“ w Serbskich Nowinach 1870, str. 408 (pola Muki: Zhromadžene spisy III., str. 297—9) pokazał.

Štož přitomnu baseń nastupa, je Zejler k njej snadź hnydom wo wotpóslanju Kocorej jene hrónčko (třeće) před słowa maćerje, bratrow a sotrow přidał:

N a n :

O syno, z mocu lawa
 Duž stej za wóteny kraj,
 Za jeho česć a prawa
 Ty puta rozrubaj;
 Haj, hroža-li tež čerći,

* Dokelž tutón podpis je wurězany, mam za to, zo je list do Prahi pósłany był dla klišeja za I. Zwjazk Zhromadnych spisow, hdžež je wón tež woćišćany. List je potom hižo w Prazy wostał.

Ty so jich njestrachuj,
Ty wutrobity smjerći
Do wočow pohladuj!

Hewak je wšo skoro bjez přeměnenja wostało. Jenož w druhim hrónčku w poslednjeje rjadcy je Zejleř město b ě d słowo b ó j stajił, a w předposlednim hrónčku město „D h a h a m j e ů , b o Ź m j e “ je „D u Ź b o Ź m j e , b o Ź m j e ! “ wočišćał. We swoim rukopisu je Zejleř město džensnišich smužkow dypki stajał: dž město dž atd.

List ma tež wěstu waŹnosć k chronologiji nastaća opery Jakub a Khata a móžemy jón přidać k słowam, kotrež je K. A. Fiedleř wo operje napisał do „Žiwjenja a skutkow K. A. Kocora“ w knižcy Handrij Zejleř a K. A. Kocor, 1923, str. 99.
